

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Põllumajandusministri 13. mai 2015. a määruse nr 55 „Loomsete saaduste ja nende käitlemise, sealhulgas nendega kauplemise, veterinaarnõuded“ muutmise“ eelnõu juurde

Määrus kehtestatakse loomatauditõrje seaduse § 17¹ lõike 5 ning loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 10 lõike 2 alusel.

1. Sissejuhatus

Määruse eelnõu on ette valmistatud loomatauditõrje seaduse § 17¹ lõike 5 ning loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna toiduhügieeni büroo peaspetsialist Elsa Peipman (625 6246, elsa.peipman@agri.ee) koostöös Veterinaar- ja Toiduameti asjaomase valdkonna spetsialistidega. Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonnaõunik Diana Rammul (625 6259, diana.rammul@agri.ee), keeleliselt toimetab eelnõu õigusosakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koostamisel on arvestatud Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL, milles käsitletakse loomatervishoiualaseid tõrjemeetmeid seoses sigade aafrika katkuga teatavates liikmesriikides ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus 2014/178/EL (ELT L 295, 11.10.2014, lk 63–78), artikli 16 nõuetega värske liha, lihavalmististe ja -toodete spetsiaalse tervisemärkide ning sertifitseerimise kohta.

Eelnõus muudetakse määruse lisa 4, täpsustades sigade Aafrika katku riskipiirkonnast pärit sea- ja metssealiha rümba ja rümbaosade märgistamise nõudeid.

Sigade Aafrika katku riskipiirkond on määratletud põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määruse nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade aafrika katku tõrje eeskiri“ § 40¹ lõikes 1 kui komisjoni (EL) otsuse 2014/709/EL lisas loetletud piirkonnad.

Komisjoni otsuse 2014/709/EL lisas on piirkonnad jagatud alljärgnevalt:

I piirkond – risk tuleneb teatava nakatunud metsseapopulatsiooni lähedusest,

II piirkond – taud puudutab metssigade populatsiooni,

III piirkond – taud puudutab nii seakasvatustevõtteid kui metssigade populatsiooni,

IV piirkond – Itaalia osa Sardiinia, kus olukord seoses sigade Aafrika katkuga on erinev võrreldes teistes liikmesriikides valitsevast olukorrast kõnealuse haiguse pikaajalise endeemilisuse tõttu ja tingituna asjaolust, et tegemist on saarega.

Komisjoni otsuse 2014/709/EL artikli 15 lõike 1 kohaselt ei ole lubatud viia värsket metssealiha ja metssealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid I–III piirkonnast sama riigi taudivabadesse piirkondadesse. Artikli 15 lõikes 2 lubatakse erandina I piirkonnast pärinevat värsket metssealiha ja metssealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid viia riigi taudivabadesse piirkondadesse tingimusel, et kütitud metssiga on uuritud sigade Aafrika katku suhtes ning tulemused on negatiivsed. Selline metssealiha ja

sellest koosnevad või seda sisaldavad valmistised ja tooted märgistatakse kolmnurkse märgiga eelnõu lisa punktide 1 ja 3 kohaselt.

Komisjoni otsuse 2014/709/EL artikli 15 lõikes 2 kirjeldatud erand ei kehti II ja III piirkonnast pärit värsket metssealiha ja metssealihast koosnevate või seda sisaldavate valmististe või toodete kohta. Sigade Aafrika katku II ja III piirkonnast pärit värsket metssealiha ja metssealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid ei tohi neist piirkondadest välja viia, vaid need peavad jääma II ja III piirkonda. Kuna metssealiha ja metssealihast koosnevate või seda sisaldavate valmististe või toodete taudiohtlikkuse risk on II ja III piirkonna puhul ühesugune, siis neist piirkondadest pärinevat värsket metssealiha ja metssealihast koosnevaid või seda sisaldavaid valmistisi või tooteid ei ole vaja piirkondade kaupa omavahel eristada ning metssealiha ja metssealihast koosnevad või seda sisaldavad valmistised või tooted märgistatakse nelinurkse märgiga eelnõu lisa punktide 4 ja 5 kohaselt. Seega on sigade Aafrika katku riskipiirkonnast pärit metssealihal ja metssealihast koosnevatel või seda sisaldavatel valmististel või toodetel järgmised märgistused:

- kolmnurk – I piirkonnast pärineva metssealiha ja metssealihast koosnevad või seda sisaldavad valmistised, -tooted ja muud metssealiha sisaldavad tooted,
- nelinurk – II ja III piirkonnast pärinev metssealiha ja metssealihast koosnevad või seda sisaldavad valmistised, -tooted ja muud metssealiha sisaldavad tooted.

Komisjoni otsuse 2014/709/EL artikli 2 alusel on keelatud III piirkonnast pärit sealiha ja sealihavalmististe, -toodete ja muude sealiha sisaldavate toodete lähetamine. Erand on lubatud artikli 4 punkti 7 alusel III piirkonnast pärit sealiha ja sealihavalmististe, -toodete ja muude sealiha sisaldavate toodete turustamiseks ainult riigi territooriumil teatud tingimustel, kui sealiha ja -valmistised, -tooted ja muud sealiha sisaldavad tooted on märgistatud kolmnurkse märgiga eelnõu lisa punktide 2 ja 3 kohaselt.

Punktis 1 sätestatakse, et sigade Aafrika katku korral komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL lisa osas 1 nimetatud piirkonnast pärit metssea rümba ning juhul, kui rümp lõigatakse pool- või veerandrümpadeks või poolrümp lõigatakse kolmeks osaks, kasutatakse rümba iga osa märgistamisel kolmnurkset veterinaartemplit, mille mõõdud on 45 x 50 x 50 mm. Märgil peab olema kolmnurga ülemises osas sõna "Eesti" või asjaomase maakonna nimi ning võrdse pikkusega külgedel sõna „veterinaarkontroll”, mille tähtede kõrgus on vähemalt 5 mm. Märgil peab kolmnurga keskel olema ettevõtte tunnusnumber, mille numbrite kõrgus on vähemalt 10 mm. Märgil olev teave peab olema selgelt loetav ja kustumatu ning numbrid ja tähemärgid peavad olema selgelt loetavad.

Punktis 2 sätestatakse, et sigade Aafrika katku korral komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL lisa osas 3 nimetatud piirkonnast pärit sea, välja arvatud metssea rümba ning juhul, kui rümp lõigatakse pool- või veerandrümpadeks või poolrümp lõigatakse kolmeks osaks, siis rümba iga osa märgistamisel kasutatakse kolmnurkset veterinaartemplit, mille mõõdud on 45 x 50 x 50 mm. Märgil peab olema kolmnurga ülemises osas sõna "Eesti" või asjaomase maakonna nimi ning võrdse pikkusega külgedel sõna „veterinaarkontroll”, mille tähtede kõrgus on vähemalt 5 mm. Märgil peab kolmnurga keskel olema tapamaja tunnusnumber, mille numbrite kõrgus on vähemalt 10 mm. Märgil olev teave peab olema selgelt loetav ja kustumatu ning numbrid ja tähemärgid peavad olema selgelt loetavad.

Punktis 3 sätestatakse, et punktis 1 nimetatud metssea ja punktis 2 nimetatud sea rümbast või selle osast valmistatud loomse saaduse märgistamisel kasutatakse võrdkülgset kolmnurkset identifitseerimismärki. Märgil peavad olema kolmnurga ülemises tipu osas tähed „EE” ja

kolmnurga keskel ettevõtte tunnusnumber. Märgil olev teave peab olema selgelt loetav ja kustumatu ning numbrid ja tähemärgid peavad olema selgelt loetavad. Loomse saaduse märgistamiseks kasutatav märk peab asetsema selgelt nähtaval kohal.

Punktis 4 sätestatakse, et sigade Aafrika katku korral komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL lisa osades 2 ja 3 nimetatud piirkonnast pärit metssea rümba ning juhul, kui rümp lõigatakse pool- või veerandrümpadeks või poolrümp lõigatakse kolmeks osaks, siis rümba iga osa märgistamisel kasutatakse nelinurkset veterinaartempli, mille mõõdud on 50 x 50 mm. Märgil peab olema nelinurga ülemises osas sõna „Eesti“ või asjaomase maakonna nimi ning külgedel sõna „veterinaarkontroll“, mille tähtede kõrgus on vähemalt 5 mm. Märgil peab nelinurga keskel olema ettevõtte tunnusnumber, mille numbrite kõrgus on vähemalt 10 mm. Märgil olev teave peab olema selgelt loetav ja kustumatu ning numbrid ja tähemärgid peavad olema selgelt loetavad.

Punktis 5 sätestatakse, et punktis 4 nimetatud metssea rümbast või selle osast valmistatud loomse saaduse märgistamisel kasutatakse nelinurkset identifitseerimismärki. Märgil peavad olema nelinurga ülemises osas tähed „EE“ ja nelinurga keskel ettevõtte tunnusnumber. Märgil olev teave peab olema selgelt loetav ja kustumatu ning numbrid ja tähemärgid peavad olema selgelt loetavad. Loomse saaduse märgistamiseks kasutatav märk peab asetsema selgelt nähtaval kohal.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus on kooskõlas nõukogu direktiivi 2002/60/EÜ, millega kehtestatakse erisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/11/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga (EÜT L 192, 20.7.2002, lk 27 – 46) ja komisjoni rakendusotsuse 2014/709/EL nõuetega.

4. Määruse mõjud

Määruse sihtrühm on jahimehed ja metssealiha ja sealiha käitlejad ning seakasvatusega tegelevad ettevõtjad. Määrusel on majanduslik mõju. Eelnõus kirjeldatud märgistuse abil on võimalik jätkata riskipiirkondadest pärit sealiha turustamist Eestis.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi, v.a veterinaartempli tellimise kulud Veterinaar- ja Toiduametile ning käitlejate kulutused seoses tervisemärgi kandmisega märgistusele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilises infosüsteemis EIS Keskkonnaministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile.

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Eesti Talupidajate Keskliidule, Eesti Põllumeeste Keskliidule, Eesti Jahimeeste Seltsile, Eesti Tõusigade Aretusühistule, Viru Lihaühistule, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Kaupmeeste Liidule ning Eesti Hotellide ja Restoranide Liidule.

